Nr. 202. Kraków, Poniedziałek 27 Lipca 1891. Rocznik III.

Przedpłata wynosi:
w Krakowie:
miesięcznie 1 złr., kwartalnie 3 złr., półrocznie 6 złr., rocznie 12 złr.
Za odnoszenie do domu dolicza się 15 cnt. miesięcznie.
Na prowincji i w całej monarchji Austro-Węgierskiej:
miesięcznie 1 złr. 35 cnt., kwartalnie 4 złr. półrocznie 8 złr., rocznie 16 złr.
Numer pojedyńczy 6 cnt.

# KURJER POLSKI

wychodzi codziennie o godz. 8 rano.

Cena ogłoszeń:
Za wiersz petitowy, lub jego miejsce za pierwszy raz 10 centów, za następne po 5 centów. — Drobne ogłoszenia zwykłym drukiem po 2 cnt od wyrazu, tłustym drukiem po 5 cnt. od wyrazu. Minimum ceny drobnych ogłoszeń 25 cnt. „Nadesłane“ 20 cnt. od wiersza.
Adres dla telegramów:
„KURJER“ — KRAKOW.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ulica Szewska Nr. 7, I. piętro.

## Z KRAJU.

### Gr. kat. Synod prowincjonalny we Lwowie.

Z Rzymu piszą do *Gazety narodowej*: „Grecko-katolicki synod prowincjonalny we Lwowie zbierze się d. 20 września, albo w pierwszych dniach października, jeżeli formalności zwołania synodu (wybory, doręczenia i t. p.) nie mogłyby być do 20 września uskutecznione.

Dotyczący dekret podpisał Papież d. 18 b. m. Przewodniczyć będzie ks. metropolita Sembratowicz, który do tego czasu otrzyma zapewne tytuł patrjarchy *cum omnibus juribis et privilegiis et honoribus* (ze wszystkiemi prawami, przywilejami i zaszczytami). Delegatem papiezkim będzie JE. kardynał Dunajewski, jego zastępcą ks. arcybiskup Issakowicz, jako znający dobrze język ruski, który będzie językiem obrad i głosowań synodu. Duchowieństwo obrządku łacińskiego i ormiańskiego będzie mogło uczestniczyć, jako gość, tylko na posiedzeniach solennych, które będą się odbywać w cerkwi seminarzyckiej, gdzie nie będzie już żadnej dyskusji, tylko głosowanie. Posiedzenia i narady sekcyjne (4 sekcyj) będą się odbywać w muzeach seminarzyckich.

Papież jest za największą wolnością słowa, i nikt za swoje zdanie nie może być pociąganym do odpowiedzialności, chybaby naruszył *dogmata in rebus fidei et morum*.

O zaprowadzeniu celibatu nawet mowy nie będzie. Wszyscy muszą naprzód złożyć *professionem fidei juxta Tridentinum*.

Księży będzie 154. Ze świeckich będą uczestniczyć jedynie pp. Władysław Fedorowicz, dr. Szaraniewicz i dr. Hankiewicz.

Na pierwszem posiedzeniu solennem odczytaną zostanie bulla papiezka, która zatwierdza i odnawia wszelkie swobody i właściwości kościoła ruskiego od soboru florenckiego aż do dekretów papieży Klemensa VIII, Benedykta XIV., Grzegorza XVI. i Piusa IX.

Studja teologiczne mają być znacznie zreformowane w kierunku praktycznym i teoretycznym i powiększone, a ponieważ studjum teologiczne odbywa się razem dla kandydatów wszystkich trzech obrządków na uniwersytecie, a na zamierzone reformy potrzebną jest zgodność wszystkich biskupów, przeto choć jedynie dla informacji wyższy kler łaciński i ormiański będzie dopuszczony do uczestniczenia, jako gość bez żadnego *votum* na dotyczące posiedzenia solenne. Profesorowie teologji bez różnicy obrządku będą gremjalnie dopuszczani jedynie na te posiedzenia sekcyjne, na których będą się toczyć narady o studjach teologicznych.

Po zakończeniu synodów, ogłosi delegat papiezki mnóstwo odznaczeń papiezkich“.

### Ze sprawozdania c. k. inspektora przemysłowego w Galicji i na Bukowinie.

Od czasu powołania do życia w Austrji instytucji inspektorów przemysłowych, której głównem jest zadaniem czuwać nad wykonywaniem przepisów ustawy przemysłowej i pomagać radą i czynem władzom przemysłowym, pojawia się co roku obszerna publikacja, zawierająca sprawozdania wszystkich piętnastu inspektorów okręgowych o ich działalności i stosunkach robotniczych w odnośnych okręgach. O najnowszej tego rodzaju publikacji, zawierającej sprawozdanie za rok 1890, pisaliśmy bezpośrednio po jej pojawieniu się; wówczas zastrzegliśmy sobie omówienie i streszczenie tego działu, który odnosi się do naszego kraju.

Inspektor na Galicję i Bukowinę (okręg XV), p. Nawratil, zwiedził w ciągu roku 1890 ogółem 514 przedsiębiorstw, z tych 460 w samej Galicji. Przy tych wizytacjach kładł on szczególniejszą wagę na dokładne rozpatrzenie się w stosunkach drobnego przemysłu, i ztąd też w rubryce odbytych inspekcyj, znajduje się aż 230 mniejszych przedsiębiorstw przemysłowych.

W całej Austrji zwiedzili wszyscy inspektorowie ogółem 5.832 zakładów, zatrudniających 342.816 robotników. Działalność p. Nawratila i dodanego mu do pomocy asystenta, pana Kremera, była tedy stosunkowo rozleglejszą, niż przeciętnie innych inspektorów, którzy o tyle mają ułatwione zadanie, iż poruczone im obszary są nieporównanie mniejsze, a przedsiębiorstwa nie tak rozrzucone, jak w naszym kraju.

W zakładach galicyjskich, w których odbyto inspekcję, pracowało ogółem 15.787 robotników i robotnic (2.830 kobiet), chłopców niżej 16 lat 653, dziewcząt niżej 16 lat 160.

Niemało krępują i osłabiają skuteczność głównej działalności inspektorjatu prace biurowe i zajęcia kancelaryjne — co właśnie podniesiono w sprawozdaniu. P. Nawratil załatwił w roku 1890 pisemnych podań razem 1.852, a więc o 512 więcej, niż w r. 1889. Wśród tych podań było 117 doniesień do Namiestnictwa o brakach i wadach, dostrzeżonych w pojedynczych zakładach. Liczba tych doniesień była mniejszą, niż w roku poprzednim, a to z tego powodu, że stosunki w przedsiębiorstwach przemysłowych po części się polepszyły. Żali się atoli, że „z temi doniesieniami dziwnie się nieraz dzieje“. Według rozporządzenia Namiestnictwa z dnia 16 go sierpnia 1889 roku, za każdem doniesieniem inspektora przemysłowego ma być wdrożonem komisyjne dochodzenie urzędowe. Częstokroć dochodzenie nie bywa wdrażanem, gdyż władze przemysłowe nie mają pod ręką rzeczoznawców, a z powodu kosztów nie chcą ich sprowadzać zkądinąd. Nawet w wypadkach, gdy komisyjne dochodzenie urzędowe zostanie przeprowadzone i zapadnie wyrok, zbyt często, niestety, sprawa doznaje odwłoki.— W taki sposób dzieje się, że przedsiębiorstwo przemysłowe latami prowadzonem bywa w sposób ze wszech miar opłakany, a inspektor, mimo wszelkich usiłowań, nie może sobie z niem dać rady. Gdyby Namiestnictwo nie występowało z całym naciskiem, wskutek wnoszonych do niego od czasu do czasu zażaleń, działoby się jeszcze gorzej. Dzięki jednak temu poparciu p. inspektor ma nadzieję, że przeszkody stawiane jego działalności zmniejszą się, i że zwolniony będzie od wynikającego ztąd ciężaru pisania.

P. inspektor przyznaje z zadowoleniem, iż powiodło mu się w wielu wypadkach załatwić zajścia na drodze ugodowej.

*(Ciąg dalszy nastąpi).*

### KURJER LWOWSKI.

* Dnia 29 i 30 lipca b. r. zbiorą się w Wydziale krajowym ankiety — obie pod przewodnictwem dra Franciszka Hoszarda, członka Wydziału krajowego. Pierwsza będzie obradowała nad budową krajowego zakładu położnic we Lwowie; druga zaś zajmie się zbadaniem urządzeń lekarskich i administracyjnych zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie. W ankiecie dla budowy domu położnic wezmą udział pp. dr. Merunowicz, protomedyk dr. Głowacki, dyrektor szpitala dr. Czyżewicz, profesor szkoły akuszerji dr. Merczyński, dr. Mars, dr. Schramm, dr. Stella-Sawicki, architekt Janowski i koncepista Wydziału krajowego Władysław Słomkowski, jako sekretarz ankiety. W ankiecie dla sprawy Kulparkowa zasiadają: posłowie na Sejm krajowy pp. Trzciński i Wł Kozłowski, oraz dr. Maurycy Gauster, radca sanitarny i dyrektor niższo austr. zakładu dla umysłowo chorych w Wiedniu, dr. Merunowicz, protomedyk, dr. Opolski, dr. Neusser, dr. Stella-Sawicki, dr. Blumenstock, dr. Edward Sawicki, dr. Żuławski. Na sekretarza ankiety powołał Wydział krajowy p. Władysława Słomkowskiego.

### KURJER PROWINCJONALNY.

* Czerniowce 24 lipca. — Powszechne budzi zainteresowanie wykrycie przez władze nadużyć popełnianych, jak się zdaje już od lat wielu, w tutejszym głównym urzędzie cłowym na szkodę skarbu. Mianowicie pomiędzy niektórymi urzędnikami a pewną liczbą kupców, istniał swojego rodzaju kartel, celem nieprawidłowego pobierania ceł od towarów. Szczególniej winnymi są nadużyć dwaj kupcy żydowscy, tutejsi: Izydor Wischhofer, który sprowadzał zagraniczne maszyny rolnicze, i dzięki swym „stosunkom“ z urzędnikami, uzyskiwał niesłychane zniżki cłowe, oraz Mosel Katz, w tenże sam sposób przyczyniający uszczerbek skarbowi. Inni, dzięki fałszywym deklaracjom, wystawionym przez urzędników, otrzymywali zwrot cła od cukru, którego wcale nie posiadali.

Na śledztwo w tej sprawie przybyli urzędnicy wiedeńskiego głównego urzędu cłowego, i natychmiast *zasuspendowanych zostało ośmiu urzędników* tutejszego głównego urzędu cłowego. Są to: kontrolerowie: Csala i Turzański, oficjałowie Frank i Grodeski, oraz urzędnicy cłowi: Itzkeny, Eisenbeisser, Kobieski i Banczeskul. Ten ostatni, po zasuspendowaniu, *zastrzelił się.*

* Dyrektor Kasy Zaliczkowej w Biały, Franciszek Wiszanski, za sprzeniewierzenie kilkunastu tysięcy złr., został uwięziony i oddany w ręce sądu obwodowego w Wadowicach.

## Kronika miejscowa.

*Kalendarz.* Dziś: śś. Natalji i Pantaleona; jutro: św. Innocentego p.

*Rocznice. Dnia 27-go lipca 1478 roku* pożar wszczęty w klasztorze św. Jędrzeja, spalił część ulicy Grodzkiej i Kanoniczej.

Ile razy w Niemczech, w porozbiorowych czasach, obudził się duch prawdziwie niemiecki, mieliśmy w nim sojusznika. Gdy wpływy pruskie brały przewagę, Niemcy we wrogów się dla nas zamieniali. Te dwa prądy: czysto-niemiecki i pruski walczyły z sobą i zwycięztwo dziś przypadło *pickielhaubie pruskiej* w udziale. W czasie powstania listopadowego, Niemcy śpiewali na cześć naszą, pieśni układane przez poetów Lenaua i Platena, Prusacy zaś ułatwiali Moskalom walkę z nami. Po upadku powstania, Niemcy wznosili łuki trjumfalne wojskom naszym do Francji emigrującym, rzucali kwiaty pod nogi, karmili chlebem, dzielili się sercem bratniem, a Prusacy więzili nas, morzyli głodem.

W roku 1848, gdy wybuchła rewolucja europejska, Niemcy domagali się odbudowania Polski, Prusacy wcielenia Wielkopolski do Rzeszy niemieckiej. *Na Sejmie frankfurtskim proponowali też Prusacy dnia 27 lipca 1848 roku uchwałę, wcielającą do Niemiec Prusy zachodnie i część W. Ks. Poznańskiego.*

**Minister handlu**, margrabia Bacquehem i radca ministerjalny Koerbel, przejeżdżali wczoraj wieczorem przez Kraków, udając się z Wiednia do Czerniowiec. Na dworcu witali p. ministra: prezydent miasta dr. Szlachtowski, prezes Izby handlowej Baranowski, komisarz starostwa hr. Starzeński, jako zastępca delegata namiestnictwa; dr. Kaiser, w zastępstwie dyrektora policji i dyrektor kolei Karola Ludwika p. Sładkowski. O godzinie 10½ wyjechał p. minister na Lwów do Czerniowiec. Wracając do Wiednia, zatrzyma się p. minister przez jeden dzień w naszem mieście.

**Czescy uczestnicy** VI Zjazdu lekarzy i przyrodników, którzy wyjechali do Krosna, Iwonicza i Rymanowa, w celu zapoznania się z eksploatacją nafty, wrócili wczoraj do Krakowa. Naszych pobratymców przyjmowano wszędzie nadzwyczaj serdecznie i ze staropolską gościnnością. Z Rymanowa na żaden sposób nie chciano puścić miłych gości — obowiązki niestety zmusiły ich do podziękowania za gościnę. Jutro wracają Czesi do swej ojczyzny.

**Reszta uczestników** Wycieczki towarzyskiej do Pragi, powróciła wczoraj o godzinie 9-ej do Krakowa. Uczestnicy wycieczki są z przyjęcia, jakiego doznali w Czechach, bardzo zadowoleni.

**Zygmunt Noskowski**, znakomity nasz kompozytor i dyrektor warszawskiego Towarzystwa muzycznego, przybędzie jutro wieczorem do Krakowa, zkąd po kilku dniach pobytu u rodziny, wyjedzie wraz z małżonką na kurację do Karlsbadu.

**Zamknięcie wystawy** przyrodniczo-lekarskiej, odbyło się wczoraj o godzinie 7½ wieczorem. Od godziny 4-ej po południu przygrywała gościom bawiącym w gmachu gimnazjum św. Anny, orkiestra „Harmonji“ w pełnym komplecie, pod kierownictwem p. kapelmistrza Sellera Osób, z powodu dnia pochmurnego było na wystawie nie wiele. Ci jednak, którzy po raz pierwszy wystawę zwiedzali, żałowali, iż jej już szczegółowo przyjrzeć się nie będą mogli. Wiele osób dopełniło tylko oględzin niektórych wystawionych okazów, poczem udawszy się do bufetu p. Deptucha, przy doskonałem piwku przysłuchiwały się dzielnej grze naszych terminatorów. Trzykrotny odgłos dzwonka, zawiadomił bawiące na wystawie osoby, iż takowa zostaje już zamkniętą. Urzędowe zamknięcie wystawy odbędzie się dziś przed południem.

**Konkurs dramatyczny**. Od prezydenta miasta dra Szlachtowskiego, otrzymujemy pismo tej osnowy:

„Dnia 21 maja 1889 r. rozpisany był konkurs na napisanie dzieła scenicznego, z pierwszeństwem dla sztuki na tle dziejowem, mogącego być granem na wszystkich scenach polskich

Nagroda ofiarowana, wynosi 500 złr., wraz z narosłemi procentami od tej sumy. Termin konkursu upłynął z d. 1 października 1890 r. Gdy żadna z nadesłanych sztuk nie otrzymała nagrody, przeto w myśl intencji ofiarodawcy, rozpisanym zostaje ponownie konkurs (bez ograniczeń z konkursu pierwszego), na napisanie sztuki, mogącej wypełnić cały wieczór.

Nagrodzonym zostanie utwór, który otrzyma absolutną większość i uznany będzie za odpowiedni do przedstawienia, z otwarciem nowego teatru w Krakowie.

W skład sądu konkursowego wchodzą ciż sami, co i w poprzednim konkursie, t. j. pp. Adam Asnyk, Zygmunt Cieszkowski, Karol Estreicher, Józef Kotarbiński, Stanisław Koźmian, Apollo Lubicz, Antoni Małecki, Ludwik Michałowski, Konstanty Przeździecki, Henryk Sienkiewicz, August Sokołowski, Bolesław Wołodkowicz.

W razie przeszkody uczestniczenia w sądzie konkursowym, każdy z wyżej wymienionych ma prawo wyznaczenia zastępcy, tak, ażeby liczba 12 nie uległa zmianie.

Utwory wyraźnie pisane i zaopatrzone godłem, winny być nadesłane najdalej do 1 lipca 1892 r. na ręce dra Karola Estreichera, dyrektora Bibljoteki Jagiellońskiej w Krakowie. W osobnej kopercie, na której należy wypisać godło nadesłanej sztuki, znajdować się powinno imię i nazwisko autora.

Nagrodzona sztuka nie przestaje być własnością autora, z prawem druku i pobierania tantjemy z przedstawień we wszystkich teatrach. Zastrzega się tylko pierwszeństwo przedstawienia na scenie nowego krakowskiego teatru.

Uprasza się wszystkie polskie dzienniki o powtórzenie niniejszego pisma.“

**Wystawę obrazów** i Muzeum narodowe w Sukiennicach, zwiedziło wczoraj przeszło dwieście osób, przeważnie przejezdnych, udających się do kąpiel krajowych.

**Staropolskie przysłowie** od św. Hanki — zimne wieczory i ranki, sprawdziło się wczoraj w dość dobitny sposób. Kto szanował swoje zdrowie, ten wczoraj nie pokazał się na mieście bez zarzutki wobec chłodu, jaki się dokuczliwie dawał we znaki. Termometr wskazywał wieczorem 16 stopni Réaumura.

**Orkiestra podwórzowa**. Po podwórzach domów krążą dwie arfistki i jeden skrzypek, Czesi. Podwórzowa ta orkiestra, prócz popisów muzycznych odznacza się niezłym śpiewem. Kuchareczki nasze nie szczędzą też grosza dla skromnej tej kapeli, która w zamian wywdzięcza się im różnemi śpiewkami polskiemi.

**W Swoszowicach** bawiła się wczoraj przeważnie ludność wyznania mojżeszowego, która nie obawiając się deszczu, w znacznej liczbie pospieszyła z Krakowa. Koncert muzyki wojskowej odbył się wczoraj, podobnie jak poprzedniej niedzieli.

**Kąpiel bezpłatna na Grzegórzkach** tłumnie uczęszczana przeważnie przez najbiedniejszą ludność, pozbawiona jest wszelkich środków ratowania tonących. Że względu na przepisy akcyzowe nie wolno w tej stronie trzymać łodzi i tym sposobem w razie nieszczęścia, o które tak łatwo na Wiśle, wykluczoną jest możliwość dania pomocy tonącemu. Byłoby pożądanem, aby magistrat zechciał ustanowić ratownika z czółnem dla kąpieli na Grzegórzkach, a koszt jego utrzymania sowicie opłaci ewentualna odpowiedzialność, wynikająca z nieprzedsięwzięcia środków ochrony życia ludzkiego.

**Kradzież w śródmieściu**. W nocy z soboty na niedzielę, niewiadomi sprawcy zakradli się do sklepu szkła, luster i trafiki p. Koppela Grunwalda, ul. Bracka l. 7, przy rogu ulicy Gołębiej. Przystawiwszy drabinkę do okna od strony ulicy Gołębiej, wybili szyby w dubeltowem oknie parterowem i pomiędzy kratami żelaznemi, nie gnąc nawet takowych, dostali się do kantorku, zkąd przeszli do sklepu, a zapaliwszy tutaj lampę naftową, skradli z szuflad: 1) zegarek srebrny jednokopertowy; 2) trzy łyżki stołowe z nowego srebra; 3) cztery łyżeczki srebrne do kawy; 4) 30 sztuk djamentów do rznięcia szkła; 5) około 2 złr. z podręcznej kasy sklepowej, wreszcie kilkadziesiąt sztuk cygar. Złodzieje nie ruszyli ani towaru, ani kosztownych futer, męskiego i damskiego, znajdujących się przypadkowo w sklepie, co każe mniemać, iż wyprawa ich zamierzoną była na większą skalę, a jak nas objaśniono, znajdowało się u p. Grunwalda w jednej z szuflad sklepowych 300 złr. papierami publicznemi, oraz weksle na 600 złr., które wszakże jakby przeczuciem tknięty p. G. dzień przedtem wziął z sobą do mieszkania. Policja energicznie zajęła się tropieniem sprawców. P. komisarz Swolkien, zawiadomiony o godzinie 6½ rano o kradzieży, już o 7 pospieszył z 4 inspektorami na miejsce tejże i śledztwo rozpoczął, niewątpliwie więc wkrótce nazwiska złodziei przejdą do wiadomości potomnych.

## Ostatnia poczta.

Lublin 26 lipca. *Gazeta lubelska* donosi, że wychodztwo do Brazylji z okolic Hrubieszowa, zaczyna przybierać charakter epidemiczny, zwłaszcza w okolicach osady Grabowiec. Gospodarze rzucają gospodarstwa i żony, słudzy służbę i idą za morze, bo ajenci przyrzekają im bezpłatną podróż, nową odzież po przybyciu na miejsce, a ziemi pięknej tyle, ile sami zechcą. Rady ludzi rozsądniejszych obałamuceni włościanie słuchać nie chcą.

Wiedeń 26 lipca. Cesarz przybędzie 19 sierpnia na manewry do Cilli. Zaraz po ukończeniu manewrów, uda się Cesarz do Pragi, aby zwiedzić wystawę.

Berlin 26 lipca. Tutejsze dzienniki, zastanawiając się nad przyjęciem, jakie zgotowano francuzkiej flocie w Kronsztadzie, konstatują, że prasa rosyjska zachowuje się wobec Niemców wyzywająco.

*Post* donosi, że królowa angielska wyraziła życzenie, aby flotę francuzką w powrocie z Kronsztadu, powitano uroczyście w porcie angielskim Plymouth. Życzeniu królolowej stanie się zadość, bo flota francuzka zawita do Plymouth w d. 20 sierpnia.

Paryż 26 lipca. *Temps* ostrzega francuzkich czytelników przed iluzjami, jakim się oddają niektórzy politycy francuzcy z powodu przyjęcia floty francuzkiej w Kronsztadzie. *Temps* twierdzi, że Rosja nie jest związaną z Francją żadnym traktatem, że polityka Rosji pozostanie zawsze rosyjską i że tylko chwilowa sytuacja polityczna zbliża oba państwa do siebie.

Londyn 26 lipca. *Times* utrzymuje, że przyjęcie floty francuzkiej w Kronsztadzie jest odpowiedzią daną trójprzymierzu, sądzi jednakowoż, że oba państwa nie odważą się nigdy zaczepić trójprzymierza.

Galac 26 lipca. Króla serbskiego przyjmowała ludność rumuńska i bułgarska bardzo sympatycznie. Tak z Galacu, jak i z Gradiszcza i Niegotynia wypłynęły łodzie, przystrojone w kwiaty i zieleń, naprzeciw parowcowi, na którym się król znajdował, witając go radośnie okrzykami.

Białogród 26 lipca. Komitet główny stronnictwa liberalnego na ostatniem zebraniu postanowił ogłosić we wszystkich dziennikach, że czasopismo *Nezavistnost* nie jest nadal organem stronnictwa liberalnego.

## TELEGRAMY.

### Wylewy rzek.

**Opawa** 27 lipca. Woda podnosi się wskutek ustawicznych deszczów i zalała już niżej położone części miasta, tak w Opawie, jak i Kunowie. Straty, które ludność ponosi, są znaczne.

### Wystawa w Pradze.

**Praga** 27 lipca. Policja zakazała pochodu, który miał być urządzony z okazji przekroczenia pierwszego miljona zwiedzających wystawę. Przeciw temu zakazowi zaniesiono rekurs do Namiestnictwa

**Sofja** 27 lipca. *Swoboda* pisze z powodu wycieczki Bułgarów do Pragi, mającej wkrótce nastąpić, że wycieczka ta nie ma politycznego znaczenia. Rząd na wycieczkę przeznaczył znaczniejsze sumy.

### Morderstwo w Pradze.

**Praga** 27 lipca. Pewien 15-letni chłopak napadł za dnia białego o godzinie 2 po południu w sklepie jubilera i zegarmistrza Hellera, sprzedającego kupczyka, uderzywszy go w głowę siekierą, osadzoną na długiej rękojeści. Na krzyk zranionego zbiegli się przechodzący ulicą i mordercę przytrzymali na miejscu. Policja zaledwie zdołała go wyrwać żywcem z rąk tłumu

### Wypadek cesarza Wilhelma i Stanleya.

**Berlin** 27 lipca. *Reichsanzeiger* donosi, że cesarz niemiecki poślizgnąwszy się na pokładzie statku „Hohenzollern“, padł na ziemię i skaleczył sobie nogę. Wskutek tego wypadku nie będzie cesarz robił wycieczek w góry.

**Muerren** (Szwajcarja) 27 lipca. Słynny podróżnik Stanley złamał na spacerze nogę poniżej kolana.

### Bismarck a trójprzymierze.

**Berlin** 27 lipca. Monachijska *Allgem. Ztg.* stara się w dłuższym artykule udowodnić, że książe Bismarck nie miał nigdy zamiaru prowadzenia polityki przeciwnej polityce trójprzymierza, ale starał się zawsze o to, ażeby iść ręka w rękę z rządem austrjackim.

### Królewicz włoski w Anglji.

**Londyn** 27 lipca. Dzienniki angielskie, z okazji pobytu królewicza włoskiego, piszą, że Anglja gotowa jest bronić interesów włoskich, o ile one są identycznemi z interesami angielskiemi, ale nigdy nie przystąpi do trójprzymierza.

**Londyn** 27 lipca. Na wczorajszej uczcie, danej na cześć królewicza włoskiego, toastowała królowa na pomyślność króla i królowej włoskiej. Królewicz toastował na pomyślność królowej angielskiej i jej rodziny.

### Miłość następcy tronu rumuńskiego.

**Bukareszt** 27 lipca. Król otrzymał pismo od następcy tronu z oświadczeniem, że odstępuje od zamiaru poślubienia panny Vacarescu. Król to oświadczenie następcy tronu natychmiast zakomunikował radzie ministrów.

### Ruch żydowski.

**Wiedeń** 27 lipca. *Wiener Allg. Ztg.* pisze, że dotąd 500 żydów zostało staraniem barona Hirscha przewiezionych do Argentyny, i że w późnej jesieni wiele obecnie istniejących szkół w Galicji, przejmie na swój koszt 12 miljonowa fundacja Hirscha. W dzień 1 listopada zostaną otworzone szkoły ludowe i rzemieślnicze w Krakowie, Borysławiu, Chrzanowie i Kołomyi.

**Berlin** 27 lipca. *Koelnische Ztg.* donosi, że utworzone komitety centralne dla niesienia pomocy żydom, wypędzonym z Rosji, rozpoczną wkrótce działalność. Komitetów tych istnieje w Prusach książęcych i królewskich sześć, a na Śląsku pięć. Komitety te zaopatrują żydów w bilety kolejowe i żywność na drogę aż do portów niemieckich. Tym sposobem przeszkodzono z niemieckiej strony osiedleniu się żydów w nadgranicznych prowincjach pruskich. Austrjackie komitety żydowskie popierają tutejsze komitety w działalności tejże, zaopatrując je w pieniądze.

### Zamach.

**Paryż** 27 lipca. Żona ministra Constansa otrzymała w zeszły czwartek wieczorem, pocztą z Tulonu, małą paczkę, w której znajdowała się książka do nabożeństwa. Karty książki zalepione były proszkiem wyglądu białawego, który oddano do zbadania miejskiemu laboratorjum chemicznemu. Proszku znajdowało się w książce 200 gr. Podsekretarz w ministerstwie kolonji i pewien urzędnik marynarki, otrzymali podobne podarki.

**Paryż** 27 lipca. Urzędnikami, którzy otrzymali książki z materją wybuchową, są: podsekretarz Etienne i szef oddziału w ministerstwie dla kolonji, Treille. Obydwaj otrzymali w ostatnim czasie listy z pogróżkami, pochodzące od pewnego dymisjonowanego lekarza marynarki. Proszkiem, którym zalepiono karty, jest eksplodujące żywe srebro.

### Katastrofy.

**Wiedeń** 27 lipca. *Fremdenblatt* donosi, że na austrjackim okręcie „Szapary,“ płynącym z Newportu do Trjestu, nastąpiły dwa wybuchy w przedziale, gdzie złożone zostały węgle kamienne. Wskutek wybuchów, zostało kilka osób ciężko rannych, a jedna zabitą.

**Tulon** 27 lipca. Chilijski krzyżowiec „Prezidente Pinto“, który ztąd płynął do Genui, ażeby tam zabrać proch i działa, rozbił się o skały. Straty w ludziach nie było żadnej.

**Białogród** 27 lipca. Statek parowy, należący do Towarzystwa Gagarina, został w drodze z Tulczy do Suliny, przez zderzenie się z pewnym statkiem parowym greckim, znacznie uszkodzonym.

### Cholera.

**Konstantynopol** 27 lipca. Według urzędowych wiadomości umarło w dniu 20 b. m. w Mekce 409 osób na cholerę; pomiędzy zmarłymi znajduje się także pewien basza turecki.

**Opawa** 27 lipca. Uchwała Sejmu krajowego śląskiego, dotycząca pomnożenia liczby członków wydziału z czterech na pięciu, nie uzyskała sankcji cesarskiej. (Tym sposobem zostali niemieccy posłowie śląscy zmuszeni do usunięcia z Wydziału krajowego jednego ze swych politycznych przyjaciół, na którego miejsce wstępuje ks. Swieży, poseł do Sejmu krajowego. Przyp. Red.)

**Wiedeń** 27 lipca. *Vaterland* zaprzecza wiadomości, według której mieli się konserwatyści z klubu hr. Hohenwartha połączyć z antysemitami i pod przewództwem ks. Liechtensteina otworzyć nowy klub.

**Wiedeń** 27 lipca. Prezydent ministrów Rudini, oświadczył przez tutejszego ambasadora włoskiego swe zadowolenie z powodu obchodu 25-letniej rocznicy bitwy pod Lissą, który to obchód urządzony był w ten sposób, że nie podrażnił on w niczem patrjotycznych uczuć Włochów.

**Wiedeń** 27 lipca. Wiadomość o podwyższeniu płacy czynnym oficerom armji, jest bez wszelkiej podstawy.

**Praga** 27 lipca. Namiestnictwo rozwiązało włościańskie Towarzystwo narodowo-niemieckie w Altehrenburgu, za przekroczenie ustaw związkowych, którego rzeczone Towarzystwo dopuściło się z okazji ostatnich wyborów do Rady państwa.

**Berlin** 27 lipca. Dr. Koch złożył urząd dyrektora instytucji higjenicznej i profesora uniwersytetu.

**Rzym** 27 lipca. Papież przyjmował wczoraj na osobnej audjencji pełnomocnika austro-węgierskiego wraz z jego żoną i synem.

**Zagrzeb** 27 lipca. Kapitan Ugron i dwaj towarzyszący mu w podróży do Pesztu oficerowie chorwaccy zostali skazani za wyzwanie na pojedynek dep Uzelaca na kilkodniowy areszt domowy.

**Strassburg** 27 lipca. Policja niemiecka aresztowała pewnego malarza francuzkiego nie znajdującego się w posiadaniu paszportu Aresztowanego odstawiono do granicy.

NADESŁANE.

## DROBNE OGŁOSZENIA.

Od wyrazu zwykłym drukiem po 2 cnt., tłustym drukiem po 5 cnt. — Minimum ceny ogłoszenia 25 cnt.

**Nauka i wychowanie.**

**Lekcje języka niemieckiego, oraz konwersacji** udziela pedagog z kilkoletnią praktyką. Adr. w Administracji „Kurjera Polskiego". 231(20-?)

**Ukończony gimnazjasta** (z maturą) przygotowuje do egzaminów wstępnych i poprawkowych. W miejscu lub na prowincji. Wiadomość w Administracji „Kurjera Polskiego". 28(5-5)

**Posady i prace.**

**Młody człowiek** inteligentny, znajdzie bezzwłocznie umieszczenie w handlu win, ul. Szewska l. 27. 343(3-3)

**Maszynista,** ślusarz, poszukuje zaraz umieszczenia. Zgłoszenia pod W. P. poste restante Kraków. 342(3-3)

**Francuzka,** Paryżanka z dobrym akcentem, poszukuje miejsca do konwersacji lub też do nauki języka francuzkiego. Bliższa wiadomość pod adr.: Kraków, ul. Łobzowska l. 2, parter. 340(7-?)

**Młoda osoba** ukończywszy kurs Fröblowski, życzy sobie przyjąć miejsce na wsi lub do kąpiel. Może także zająć się gospodarstwem domowem. Adres: T. S. ulica Wiślna, Nr. 9 I. piętro w oficynach. 301(14-?)

**Kawaler,** poszukuje posady pisarza prywatnego, Adres: M. A. u p. Markowicza w Mościskach.

**Administrator** prywatnej instytucji, poszukuje administracji domu. Zgłoszenia pod lit. K.S. w administracji „Kurjera Polskiego".

**Oficjalista prywatny,** w sile wieku, doświadczony długoletnią praktyką w postępowych gospodarstwach, tu i za granicą, poszukuje dla nieprzewidzianych okoliczności w większym skarbie posady. Adres: J. N. Oficjalista prywatny post. rest. Tarnobrzeg. 304(6-6)

**Doniesienia rozmaite**

**Sieroty** zostające pod opieką Towarzystwa św. Wincentego à Paulo, chcą podzielić się mieszkaniem i strawą z biednym uczniem przynajmniej trzeciej klasy gimnazjalnej, a w zamian proszą o pomoc w naukach. Bliższa wiadomość ul. nad Rudawą l. 5. 346(3-?)

**Bicykl** angielski Nr. 52, używany, w bardzo dobrym stanie, zaraz do sprzedania za bardzo przystępną cenę. Wiadomość: Szewska l. 7. III. piętro od 11 rano do 6 wieczór.

**Dom** parterowy z ogrodem, 345 sążni kwadrat. powierzchni, w bardzo ładnem położeniu, jest z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość w Adm. „Nowej Reformy". 344(3-3)

**Wózek** ogrodowy dla osoby słabej w bardzo dobrym stanie, do sprzedania, ul. Pawia 14. 31(2-2)

**„Warszawa"** Grottgera do nabycia w księgarni Gebethnera i Spółki. 293(3-?)

**Piwnica** duża, sklepiona, głęboka, do najęcia. Wiadomość w domu pod l. 371 ul. Florjańska w kantorze fabr. cykorji. 339(3-3)

**Meble** t. j. szafa, komoda i sofa z powodu wyjazdu są do sprzedania, ul. Garbarska 12, I. p. 3334(18-?)

**Fortepiany** przegrane Hofbauera i Streichera są do sprzedania w składzie fortepianów B. Gabryelskiej, Kraków, Rynek, Krzysztofory. 332(18-?)

**Dom parterowy,** murowany, tynkiem kryty, z oficyną i ogródkiem z wolnej ręki do sprzedania. W Podgórzu ulica Kalwaryjska Nr. 317.

**Studentów** szkół średnich, przyjmuje się, tak jak w latach poprzednich, na stancję Opieka troskliwa, fortepian w domu, język francuzki na żądanie. Wielopole l. 10, I. p. 320(27-?)

**Pianino** mało używane, tanio do sprzedania zaraz. Wiadomość przy ul. Poselskiej l. 20 III. p. od godziny 12 do 2.

**Willa w Krynicy** pod „Kościuszką", pokoje częściowo na sezony do wynajęcia z meblami. Marja Boardon w Krynicy.

**Lokale**

**Pokój** duży na I piętrze, umeblowany, jest każdego czasu do wynajęcia, przy ul. Długiej l. 47. 321(28-?)

**Pokój duży,** frontowy z nyżą, z meblami lub bez mebli, od 1 sierpnia do wynajęcia, ul. Szewska l. 4, I piętro, schody frontowe, drzwi na prawo. 108(43-?)

---

## „MYŚL."

Wyszedł z pod prasy Nr. 5, nadzwyczajny czasopisma: „Myśl" poświęcony VI Zjazdowi lekarzy i przyrodników polskich i zawiera artykuł, witający polskich uczonych; prace fachowe: „O wystawie przyrodniczej" i „Sekcji psychologicznej", okolicznościowy fejleton itd.

**„MYŚL"**

nabywać można we wszystkich księgarniach i trafikach po **30** centów. 150(3-6)

Adres Admin. „Myśli": Kraków, Zielona 8

---

**Księgarnia Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie**

otrzymała na skład główny nowe dzieło: 141

STANISŁAWA hr. TARNOWSKIEGO

## Z doświadczeń i rozmyślań

napisane z powodu

**25 rocznicy założenia „Przeglądu Polskiego".**

Treść: **Nasze położenie polityczne**: Stanowisko w Europie, Stosunek do Rosji, Prus i Austrji. — **Opinje i stronnictwa**: W ciągu wieku, Od lat dwudziestu pięciu, W chwili obecnej. — **Usposobienia i skłonności polityczne**: W miastach, na wsi, we dworach, w pałacach i w chatach. — **Usposobienia religijne**: W ciągu wieku, W chwili obecnej, Niektóre środki obrony. — **Niektóre złe zwyczaje**: Fałszywe budzenie ducha, Wykręty i podejścia, Przedwczesne politykowanie, Brak miary, Brak odwagi. — **Wnioski i przestrogi**: Dobre i złe znaki, Kilka pewników politycznych.

Cena **2** złr. **40** cnt. W ozdobnej oprawie **3** złr.

---

## JAN Mattus KORDECKI

Kraków,

ulica św. Anny, (hotel Victorja).

**NAJWIĘKSZY WYBÓR!**

**FORTEPIANÓW i PIANIN**

używanych i nowych.

Na fortepiany wyżej **300** złr. gwarancja 15 letnia. **Każdy nowy instrument może być w miesiącu bez strat (wyłączając dostawy) wymieniony.**

**Ceny bezkonkurencyjne.** 2361(31-?)

Przy odpowiedniej gwarancji sprzedaż na raty.

---

**NAKŁADEM**

## K. BARTOSZEWICZA (Kraków Szewska 15)

wyszedł tom pierwszy dzieła:

## KSIĘGA PAMIĄTKOWA

**Setnej rocznicy ustanowienia Konstytucji 3 Maja.**

**Tom ten zawiera:**

1) Dzieje powstania i przygotowania konstytucji napisane przez Ignacego i Stanisława Potockich, Dmochowskiego i Kołłątaja.

2) Ośm najznakomitszych i najrzadszych broszur politycz. i satyrycznych z r. 1791 a mianowicie dwie broszury Kołłątaja, „List" biskupa Adama Krasińskiego, „Katechizm o tajemnicach rządu polskiego" ks. Jezierskiego „Przemowę" do Polaków Staszyca i t. d.

3) Wiersze, satyry i zagadki tyczące się konstytucji — między innemi nieobjęte żadnem wydaniem wiersze Trembeckiego.

4) Kronikę dni kwietniowych i majowych 1791 r. dającą najdokładniejszy obraz 3 maja i dni go poprzedzających, na podstawie wszystkich istniejących materjałów drukowanych i wielu źródeł rękopiśmiennych.

5) Dokładny tekst konstytucji.

Cena grubego tomu na pięknym papierze w wielkiej 8-ce 1 złr. 80 ct. Z przesyłką 2 złt. z prenumeratą zgóry za tom II-gi, który ukaże się w maju 3 złr. 20 z przesyłką 3 złr. 60 ct.

**Nakładem tejże księgarni wyszedł pierwszy zeszyt**

## Albumu portretów, rycin i widoków

odnoszących się do Konstytucji 3 Maja.

Album zawiera 27 klisz wykonanych w najlepszym zakładzie reprodukcyjnym Husnika w Pradze.

Wszystkie pisma nazywają Album **wspaniałą pamiątką** Konstytucji.

Cena pierwszego zeszytu **80** cnt., z przesyłką **85** cnt.

Zeszyt 2-gi wyjdzie w maju. Cena prenumeracyjna obu zeszytów razem 1 złr. 40 cnt., z przesyłką 1 złr. 50 cnt.

---

## NOWINY RACIBORSKIE,

pismo poświęcone ludowi;

wychodzą w Raciborzu, (Ratibor, Oberschlesien), co środę i sobotę. 1511(5-?)

‹ Prenumerata wynosi **1** złr. kwartalnie. ›

**NOWINY RACIBORSKIE**

są redagowane w duchu czysto narodowym i dla tego zwalczają je Niemcy wszelkiemi siłami

---

**INSERATY (anonse) po cenach redakcyjnych**

**i ogłoszenia do plakatowania**

przyjmuje i ekspedjuje natychmiast

**CENTRALNE BIÓRO OGŁOSZEŃ**

Lwów, Kopernika l. 11. 06?(69-?)

---

**Uwaga.** Gilzy nieklejone nie pękają przy robieniu papierosów.

**!!BEZ KONKURENCJI!!**

**Kto chce palić rzeczywiście dobre i zupełnie nieszkodliwe papierosy Niech kupuje tutki (gilzy) NIEKLEJONE z fabryki**

## S. WIERUSZ-NIEMOJOWSKIEGO

**Lwów — Teatralna 3 Kraków — Sukiennice 28.**

**Ceny bardzo niskie.**

**100 sztuk od 12 centów**

Zlecenia zamiejscowe — odwrotnie. Opakowanie gratis. Przy odbiorze 5000 koszta transportu ponosi fabryka. 1678(224-?)

---

**Od 20 lat we Lwowie w hotelu Zorza.**

**Sprzedanych maszyn 12.000.**

**Największy wybór maszyn do szycia**

Singera ręczne od 28 do 48 Złr.

„ nożne „ 30 „ 65 „

gotówką 10% taniej.

**Józef Jywaicki**

mechanik i specyalista

**Lwów** Hotel Zorza | **Kraków** Rynek 25.

proszę żądać cenniki

proszę o łaskawe zlecenia.

Zastępuje fabryki maszyn do szycia

**Wheeler Wilson, New-York. — Frister-Rossmann, Berlin. — Dürkopp & Co., Bielefeld.**

---

## Teatry amatorskie

wydawane pod redakcją **JÓZEFA BLIZIŃSKIEGO**

Dotychczas wyszły

i są do nabycia we wszystkich księgarniach:

1. **Broń niewieścia,** komedja w jednym akcie p. Benedixa. 30 cnt. 1503(2-?)
2. **Za pozwoleniem łaskawa pani,** komedja w jednym akcie p. E. Labiche i Delacour. 30 cnt.
3. **Łapka na myszy,** komedja w jednym akcie p. Roseaux. 40 cnt.
4. **Partja pikiety.** 40 cnt.

Pod prasą: Takie wszystkie i Monogram.

---

WYSZŁY Z DRUKU

## POEZJE

KAZIMIERZA TETMAJERA.

**Skład główny** 1481(19-?)

**w księgarni G. Gebethnera i Spółki.**

---

**Zakład ślusarsko-mechaniczny**

## ADAMA STASZCZYKA

**w Krakowie**

**ulica Smoleńsk, L. 9.**

Poleca swoje wyroby w zakres ten wchodzące od najprostszych do najwykwintniejszych, jako to:

Okucia budowlane, zamki systemu Wertheima, poręcze do schodów, balkony, drzwi żelazne pełne i ażurowe z artystycznie tłoczonemi deseniami lub herbami, altany i t. p.

Wewnętrzne urządzenia szpitalne a mianowicie: Stoły operacyjne różnej konstrukcji, szafy szklanne na instrumenta chirurgiczne, umywalnie, wózki do przewożenia chorych i t. p.

Zakład mój dostarczył do nowej kliniki chirurgicznej w Krakowie, całe urządzenie wewnętrzne, za co, od dyrektora tejże kliniki **Profesora Dra Rydygera, zaszczytne i pochlebne w pismach publicznych otrzymał pochwały!** 1388(1?-2)

**Ceny możliwie najniższe. — Wykonanie punktualne.**

---

**KSIĘGARNIA**

**G. GEBETHNERA i SPÓŁKI**

**w Krakowie**

otrzymała na skład główny:

AD MAHRBURG

## Psychologja współczesna

i stanowisko jej w systemie wiedzy.

Odczyt miany na zebraniu ogólnem VI zjazdu przyrodników i lekarzy w Krakowie w dniu 20 lipca 1891 r.

**Cena 50 cnt.** 15?(1-3)

---

## Młody człowiek

wykształcony wszechstronnie i doświadczony, szuka przedewszystkiem posady guwernera. Posiada piękne świadectwa i dobre polecenia. Znajdując się atoli wyjątkowo w ciężkiem położeniu, zgodziłby się na jakiekolwiek godziwe zajęcie umysłowe. **Włada** językiem łacińskim, greckim, francuzkim i niemieckim, jest obeznany z historją i literaturą, mógłby być pomocny w **każdej** pracy literackiej. Przyjmie cobądź gdziekolwiek. Zgłoszenia Z. W. u Wp. Szczerby, administratora dóbr Staniątki op. Niepołomice. 1498(1-?)

---

## Materjały historyczne

**(niedrukowane)**

przeszło w 100 listach od roku 1791 do 1863, a mianowicie: Fr. Bacciarellego, nadwornego malarza Stan. Aug Poniatowskiego; w listach rodziny

LESSLÓW:

architekty nadwornego tegoż króla, Józefa, budowniczego m. Warszawy i Stanisława, adjutanta z r. 1831, oraz odpowiednie dokumenta **są do odstąpienia.**

Bliższa wiadomość w Administracji „Kurjera Polsk."

---

## Zarząd dóbr Obłaźnice

**o. p Nowesioło k. Strvja**

**MASŁO** 5 klgr. paczka brutto franco: pierwsza strefa **3** złr. **25** cnt., druga strefa **3** złr. **40** cnt.

1224(43-?) Z poważaniem **H. Selleb.**

---

Rodzina obywatelska

przyjmuje

## Studentów

szkół średnich na stancję wraz z wiktem, poręczając troskliwą rodzicielską opiekę. Na żądanie mogą być udzielane korepetycje. Bliższych wiadomości udzieli Administracja „Kurjera Polskiego", lub za porozumieniem listownem pod adresą: **M. M. - Będzieszynie** poczta Czchów. 1 9 (6-6)

---

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić, iż z dniem 4-go lipca otworzyłam

HANDEL

## TOWARÓW KORZENNYCH

i wszelkich

**owoców krajowych**

i południowych.

Przyjmuję także zamówienia na **kwiaty** z ogrodu **p. Zamorskiego.**

**R. Zielińska,**

(19-) w Krakowie, ul. Bracka l. 5.

---

**NAKŁADEM**

## K. BARTOSZEWICZA

**Kraków, Szewska Nr. 15,**

wyszedł z druku poemacik

Teofila Lenartowicza

p. t. 1512(-)

## Trzeci Maja

wiersz poświęcony młodzieży warszaw.

Cena **20** cnt.

---

## Płótna

od grubszych do najcieńszych web, dymy, pł. żaglowe na letnie ubrania i pł. liberyjne, ręczniki, chusteczki, pł. grube, półbielone drelichy, ścierki, bieliznę stołową wszelkich rozmiarów itp., **czysto lniane** wyroby tkackie, tylko w dobrym gatunku poleca

**WŁ. GONET w Korczynie**

p. w miejscu.

Odsyłka sumienna, wymieniając lub nazad przyjmując to, coby się nie podobało. 1497(1-12)

**Cenniki i próbki franco.**

---

## Gdy mi potrzeba inserować 14 (45-?)

w dziennikach lwowskich i innych krajowych jako też **w zagranicznych, to załatwiam to zawsze najtaniej przez**

## Centr. Biuro Ogłoszeń

**Lwów, Kopernika 11.**

---

Poszukuje się 1377 12-12

## kapitału

**8 do 10 tysięcy**

na dalszą hipotekę.

Bliższej wiadomości udzieli kancelarja adwokata *Dra Doboszyńskiego przy ul. Grodzkiej l. 18 w Krakowie.*

---

## Dr. Med. E. Kozierowski

**ul Tomasza l. 28, I. p.**

**ordynuje od godziny 3—4.**

1497(11-30)

---

**Tylko prawdziwe granaty w złocie**

**ametysty, topazy itd.,**

## FERDYNAND HOFMANN,

**Kraków, Grodzka 26,**

Filja w ZAKOPANEM.

1412(1-0)

---

**NA SEZON WIOSENNY I LETNI.**

## Pracownia kapeluszy

oraz

MAGAZYN MÓD

## Marji Popowicz-Englisch

W KRAKOWIE,

**Plac Marjacki, 3,**

poleca wielki wybór

**KAPELUSZY JESIENNYCH I ZIMOWYCH**

**modele wiedeńskie.**

Przyjmuje również kapelusze do przerobienia i odświeżania.

**Ceny umiarkowane.**

---

## Odwaniacz

czyli płyn desinfekcyjny,

środek służący do natychmiastowego usunięcia wszelkiej woni cuchnącej, a zarazem do desinfekcyj lokali zatrutych zarodkami chorób zaraźliwych, jakoto: tyfus, dyfterja, biegunka itd

**Sposób użycia:** Ścieki, wychodki, naczynia, lub stajnie, polewa się tym płynem; chcąc desinfekcją przeprowadzić w zamkniętych lokalach, należy ten płyn rozpryskać zapomocą kropidła.

Bieliznę, obrazy lub meble należy zmyć tym płynem.

Cena butelki litrowej **13** cnt.

Wyrób i skład w aptece **Konstantego Wiszniewskiego w Krakowie,** do nabycia również w innych aptekach.

---

Od pierwszego września br. przyjmuje **Panienki** starannie wychowane, chcące w Krakowie uczęszczać do zakładów naukowych; ofiarując opiekę, stół i usługę, pod warunkami przystępnemi. Bliższa wiadomość pod adresem: **z Kolbuszowskich prof. Stanowska, ul. Krupnicza l. 10 I. p. w podwórzu.** 1523(2-3)

---

**C. K. AUSTRJACKIE KOLEJE PANSTWOWE.**

## WYCIĄG Z ROZKŁADU JAZDY

**ważny od 1 lipca 1891 r.**

### Odjazd z Krakowa (Podgórza):

- [illegible].14 rano (pociąg osobowy) z Podgórza-Płaszowa.; 5.29 „ (pociąg osob.) z Podgórza-Bonarki.; [illegible]05 popoł. (poc. miesz.) z Krakowa (kol. Półn).; [illegible]44 „ (poc. osob.) z Podgórza-Płaszowa.; [illegible]03 „ (pociąg osobowy) z Podgórza-Bonarki. — do Oświęcima. Wiednia.
- 7.59 rano, pociąg pospieszny z Krakowa (kolej Karola Ludwika). — przez Tarnów do Orłowa.
- 7.59 rano poc. posp. z Krakowa (kol. K. L.); 8.23 „ „ osobowy z Podgórza-Płaszowa. — do Mszany dolnej.
- [illegible]— rano (pociąg mięszany) z Krakowa (kolej Północna); 9.37 „ (pociąg osobowy) z Podgórza-Płaszowa.; 9.59 „ (pociąg osobowy) z Podgórza-Bonarki. — do Bielska, Żywca, Zwardonia Wiednia, Budapesztu, N. Sącza Orłowa, Chyrowa, Stryja.
- [illegible]15 popoł. (pociąg osobowy) z Krakowa (kol. Kar. Ludw.).; 5.— „ (pociąg osobowy) z Podgórza-Płaszowa.; 5.13 „ (pociąg osobowy) z Podgórza Bonarki. — do Żywca, Mszany dolnej
- [illegible]9 wiecz. pociąg osobowy z Krakowa (kolej Kar. Ludw.) — do Orłowa, Koszyc.
- [illegible]55 wiecz. (pociąg mięszany) z Krakowa (kolej Północna); 7.32 „ (pociąg osobowy) z Podgórza-Płaszowa.; 7.55 „ (pociąg osobowy) z Podgórza Bonarki). — do Nowego Sącza, Chyrowa. Stryja.

### Odjazd z Tarnowa:

- 12.18 w nocy, pociąg osobowy do Orłowa, Koszyc.
- 4.46 rano (pociąg mięszany) do Orłowa, Koszyc, Suchy, Żywca.
- 9.57 „ (pociąg osobowy) do Chyrowa, Stryja
- 1.43 popoł. (pociąg osobowy) do Orłowa, Chyrowa. Stryja, Now. Sącza, Dobry.

### Przyjazd do Krakowa (Podgórza):

- 5.15 rano pociąg osobowy do Krakowa (kolej Kar. Ludw.). — z Koszyc, Orłowa przez Tarnów.
- 5.42 rano (p. o.) do Podgórza-Bonarki.; 5.56 „ (p. o.) do Podgórza-Płaszowa; 6.02 „ (pociąg mięszany) do Krakowa (kolej Północna).; 6.30 „ (pociąg osobowy) do Krakowa (kolej Karola Ludwika). — ze Stryja, Chyrowa, Nowego Sącza.
- 9.23 przedp. (poc. osob.) do Podgórza-Bonarki.; 9.36 „ (poc osob.) do Podgórza-Płaszowa. — z Żywca.
- 10.20 „ (poc. osob.) do Podgórza-Bonarki.; 10.35 „ (poc. osob.) do Podgórza-Płaszowa.; 10.37 „ (poc. mięsz.) do Krakowa (kol. półn.); 11.14 „ (poc. osob.) do Krakowa (k. K. L.) — z Wiednia Oświęcima,
- 3.56 popoł. (pociąg osobowy) do Podgórza-Bonarki; 4.11 „ (pociąg osobowy) do Podgórza-Płaszowa.; 4.[illegible]2 „ (pociąg mięszany) do Krakowa (kolej Północna). — z Budapesztu, Wiednia, Zwardonia, Żywca, Bielska, Stryja, Chyrowa, Orłowa, Nowego Sącza.
- 7.10 wiecz. poc. osob. do Podgórza-Płaszowa.; 7.35 „ „ mięsz. do Krakowa (k. K. L.) — z Mszany dolnej.
- 8.30 wiecz (pociąg osobowy) do Podgórza-Bonarki; 8.46 „ (pociąg osobowy) do Podgórza-Płaszowa; 9.38 „ (pociąg pospieszny) do Krakowa (k. Karola Ludwika) — z Oświęcima przez Tarnów z Koszyc, Orłowa.

### Przyjazd do Tarnowa

- 12.15 w nocy (poc. mięsz.) ze Stryja, Chyrowa, Jasła, Orłowa.
- 2.23 w nocy, pociąg osobowy z Koszyc, Orłowa.
- 11.12 przedpoł. (poc osob). z Orłowa, Dobry, N. Sącza, Stryja Chyrowa.
- 7.40 wiecz. (p. o.) z Koszyc, Orłowa, Żywca, Stryja Chyrowa.

Czas podany jest według zegaru peszteńskiego.

Rozkład jazdy w formacie kieszonkowym nabyć można po cenie 5 cnt. we wszystkich stacjach c. k. austr. kolei państwowych lub u konduktorów. 1024(4-?)

---

## Kurs pieniędzy i papierów publicznych.

**Kraków** 26 lipca.

| | płacą | żądają |
|---|---|---|
| *Waluty.* | | |
| Ruble rosyjskie papierowe za 100 | 124 50 | 126 — |
| Marki niemieckie | 57 60 | 58 — |
| 20-to frankówka ważna | 9 30 | 9 4[illegible] |
| Rubel srebrny obrączkowy | 1 37 | 1 43 |
| *Obligi.* | | |
| Za 100 fl. wart. im. oprócz kuponu bież. | | |
| Wspólna państwowa renta papierowa | 92 40 | 93 — |
| Galicyjskie obligacje indemnizacyjne | 104 50 | 105 — |
| 4% galicyjskie Obligacje propinacyjne 26-letnie | 93 50 | 94 10 |
| 6% galicyjska pożyczka krajowa | 103 50 | 105 — |
| 5½% „ „ „ | 9[illegible] 50 | 99 25 |
| 4% Obligacje komun. galic. Banku krajowego | 101 — | 101 75 |
| 4% Listy likwid. Królestwa Polskiego za 100 r. im. wart. oprócz kuponu bież. w rublach i kop. | 97 — | 98 50 |
| *Listy zastawne i dłużne.* | | |
| Za 100 fl. im. wart. oprócz kuponu bieżącego. | | |
| 4½% Listy zast. gal. Banku krajowego. | 98 80 | 99 30 |
| 4% „ „ „ Tow. kr. ziem. we Lw. nieokr. | 97 50 | 98 60 |
| 4% „ „ „ „ „ „ „ 41 let. | 95 50 | 96 — |
| 5% „ „ „ „ „ „ „ 56 let. | 95 20 | 95 80 |
| 4½% „ „ „ „ „ „ „ 52 let. | 99 50 | 100 — |

| | płacą | żądają |
|---|---|---|
| 5% Listy zast. gal. Banku hipot. we Lw. prem | [illegible]08 80 | 109 3[illegible] |
| 5% „ „ „ „ „ „ niep | 100 70 | 101 20 |
| 4½% „ „ „ „ „ „ | 98 40 | [illegible]9 — |
| 6% Listy zast. Zakł. kred. ziem. w Krak. 36 let. | 100 25 | 101 25 |
| 6% Listy dłużne Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie *w likwid.* | 59 — | 6[illegible] — |
| 5% Listy dłużne Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie *w likwid.* | 52 — | 54 — |
| 5% Listy zastawne Tow. kredytowego ziemskiego Królestwa Polskiego z r. 1869 Lit. A za 100 rub. im. w. oprócz kuponu bież. w rub. i kop. | 100 50 | 101 50 |
| *Akcje kolejowe i bankowe* prócz kuponu bieżącego. | | |
| Kolei Karola Ludwika po 210 złr | 211 — | 214 — |
| „ Lwowsko-Czerniowieckiej „ 200 „ | 242 — | 245 — |
| Galicyjskiego Banku hip. we Lwowie „ 200 „ | 302 — | [illegible] — |
| Banku galic. dla handlu i przemysłu w Krakowie „ 200 „ | — — | — — |
| *Losy.* | | |
| Miasta Krakowa | 22 — | 23 — |
| „ Stanisławowa | 26 50 | 27 75 |
| Towarzystwa austrjackiego czerwonego Krzyża | 17 80 | 18 40 |
| „ węgierskiego „ „ | 11 80 | 12 40 |
| „ włoskiego „ „ | 13 — | 14 — |
| Bazylika Buda-Pesztu | 6 70 | 7 30 |

---

# Skład fortepianów B. GABRYELSKIEJ. Kraków, Rynek, Krzysztofory.

Wydawca i redaktor naczelny: Dr. Józef Orłowski. Druk. Wł. L. Anczyca i Spółki, pod zarz. Jana Gadowskiego. Odpowiedzialny za Redakcję: Franciszek Głowacki.